

روایت معلمان و بزرگان اندیشه از دنیای مدرسه و معلمی با معرفی اثر

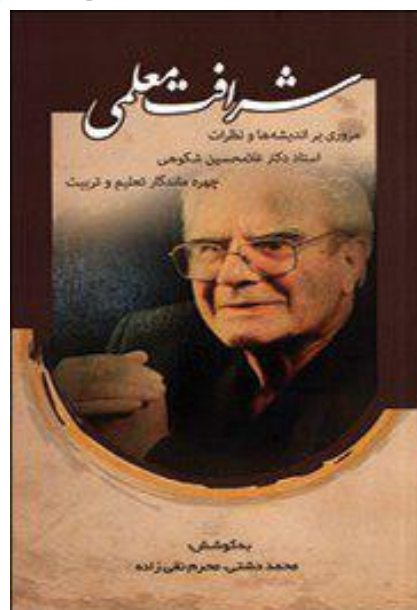
روایت معلمان و بزرگان اندیشه از دنیای مدرسه و معلمی می‌تواند برای کسانی که معلم هستند یا در مسیر معلم شدن هستند می‌تواند خواندنی و تجربه‌آموز باشد. در ادامه به معرفی کتاب‌های در این زمینه می‌پردازم که تاکنون به آنها برخورده‌ام. امیدوارم با ارائه نظرات خود در کامل کردن لیست این گونه کتابها مرا یاری کنید.

۱- کتاب شرافت معلمی

نویسندگان: محمد دشتی و محرم تقی زاده - ناشر: مرکز نوآوری های آموزشی مرآت

« شرافت معلمی » مروری است مختصر براندیشه ها و نظریات استاد دکتر «غلامحسین شکوهی» چهره ماندگار تعلیم و تربیت ایران که خورشید وجودش پس از عمری مجاهدت در ارتقای سطح تعلیم و تربیت کشور غروب کرده است.

این کتاب که به مناسبت چهلمین روز وداع با آن فرزانه دوران به زیور طبع آراسته شد دربردارنده سال شمار زندگی وی و پنج فصل به نام های نظریه عمل و تجربه در اندیشه های دکتر شکوهی، شرافت معلمی، شکوهی از نگاه فرزندان، پرورش خوی حرف شنوی در کودکان و تکریم تا وداع است. در آخرین بخش شرافت معلمی با عنوان «کارنامک» نیز به تکریم و وداع با استاد در قاب تصویرپرداخته شده است.

۲- کتاب استادان و نااستادانم

نویسنده: عبدالحسین آذرنگ - ناشر: جهان کتاب

خواندن این کتاب برای هرفردی که شوق آموزش و آموختن دارد سرشار از حس زیبای کشش و ربایش است.

« استادان و نااستادانم » روایتی انتقادی است از تجربه‌های شخصی نویسنده از نظام و روابط آموزشی در ایران (از گذشته تا کنون) و همچنین خارج از ایران، هم شامل محیط‌های آموزشی رسمی چون دبستان و دبیرستان و دانشگاه می‌شود و هم شامل محیط‌های دیگری که رابطه استاد و شاگردی در عرصه‌های مختلف دانش و حرفه و هنر و ... در آن‌ها جریان دارد. نویسنده تجربه سپری کردن دوره خدمت سربازی خود را با همان نگاه دقیق و موشکاف حلاجی می‌کند که دوره کارآموزی در مؤسسه‌هایی مانند فرانکلین و مایکروسافت یا تدریس خود در دانشگاه را و البته در بیان همه این‌ها، موضوع اصلی، آموختن و آموزش دادن است.

۳- کتاب در تمنای یادگیری (جلوه‌هایی از زندگی و اندیشه‌های تربیتی محمدرضا سرکار آرانی)

نویسندگان: محمد ناصری و محسن گلدان ساز   ناشر: شرکت افست

پروفسور محمدرضا سرکار آرانی یکی از بزرگان و صاحب نظران تعلیم و تربیت ایران و جهان است و هم اکنون استاد دانشکده تحصیلات تکمیلی علوم تربیتی و توسعه انسانی دانشگاه ناگویا است.

در کارنامه علمی و فرهنگی پروفسور محمدرضا سرکار آرانی، سمت هایی چون مربی مدرسه ابتدایی شهید منتظری نصرآباد (آموزش و پرورش آران و بیدگل)، مربی دانشگاه کاشان، دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی، استاد مدعو دانشگاه ناگویا، دانشگاه کوبه و دانشگاه سی جو،

مؤسسه بین المللی مطالعات فرهنگی ژاپن (کیوتو)، پژوهشگر مدعو دانشگاه آکسفورد، دانشگاه نیهون، دانشگاه زنان گاکوشوئین و استاد تمام دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تیکیو (توکیو، ژاپن) و استاد وابسته دانشگاه تهران به چشم می خورد.

از پروفسور محمدرضا سرکار آرانی تاکنون بیش از صد مقاله علمی، پژوهشی و ترویجی به زبان های فارسی، انگلیسی و ژاپنی، در مجلات معتبر ملی (ایران و ژاپن) و بین المللی به چاپ رسیده است. و بیش از هفده کتاب در ایران و خارج از کشور به زبان های فارسی، انگلیسی و ژاپنی به چاپ رسانده است.

کتاب در تمنای یادگیری که به زندگی و اندیشه های این اندیشمند می پردازد در دو بخش تدوین شده است. در بخش اول جلوه‌هایی از زندگی سرکار آرانی به قلم محمد ناصری به رشته تحریر کشیده شده است. بخش دوم به مهمترین موضوعات پژوهشی و اندیشه‌های تربیتی سرکار آرانی درباره درس پژوهی، برنامه درسی و برنامه‌ریزی درسی، آموزش و توسعه، تربیت معلم، فناوری برای آموزش، کارکردهای دانشگاه و چگونگی کیفیت بخشی آن می‌پردازد. این موضوعات در قالب میزگرد و مصاحبه با حضور کارشناسان و صاحب‌نظران این حوزه همراه با بحث و نقد و بررسی اندیشه ها ارائه شده است.

سرکار آرانی در گفت وگوهای چندجانبه با صاحب‌نظران این ایده که بهترین جا برای بهسازی آموزش، کلاس درس است را تبیین می‌کند، جایی که سناریوهای فرهنگی آموزش در جریانند و جستارگشایی هایی از درون لازم است تا آنها را به دقت واکاوی و بازسازی کند.

پیش فرض اساسی سرکار آرانی در جای جای این اثر این است که راه حل‌های بهبودی دردرون مسئله ها نهفته اند! اندیشه ای باید!

۴- کتاب مدرسه یا قفس بازتاب مدرسه در متون کهن و داستان نویسی معاصر

نویسنده: محمدرضا رهبریان - نشر علمی و فرهنگی

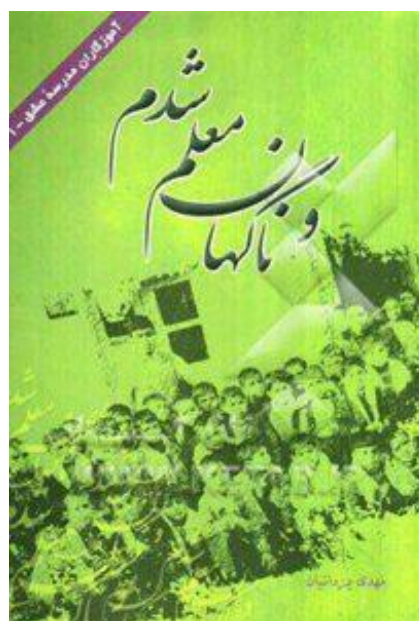
مدرسه یا قفس تلاشی است برای بازخوانی جریان آموزش و پرورش در ادوار گذشته از نگاه برخی داستان نویسان که در قالب خاطره روایت می شود؛ در ناخر سندی های روایت شده از شاعران و نویسندگان از مدرسه تامل شده است تا از طریق آن پست و بلند جریان فرهنگ و آموزش در ایران بهتر نشان داده شود. به طور ضمنی در پیشینه فرهنگ قدیم و تطور آن در دوران جدید نیز نگریسته شده است. روایت های این کتاب گونه ای حس نوستالژیک در خواننده بر می انگیزد.

۵- کتاب و ناگهان معلم شدم

نویسنده: مهدی یزدانیان ناشر: ابصار

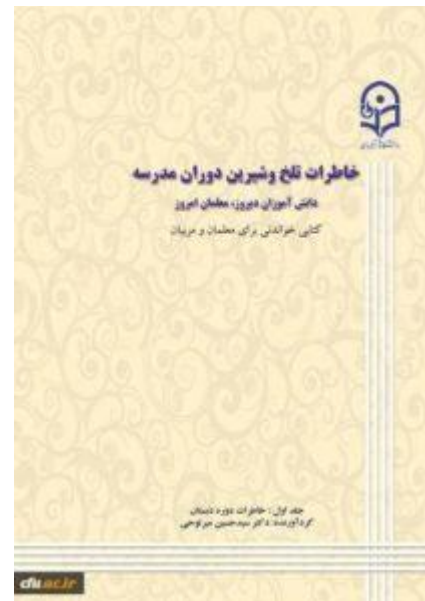
بسیاری از مردمان عادت کرده اند وقتی سخن از شخصیت های بزرگ می شود، به یاد سیاستمداران و دانشمندان نام آور بیفتند؛ چرا که آثار و نتایج تلاش آن ها را در رسانه های گوناگون دیده اند؛ در حالی که دغدغه برخی، نه نام های چشم پرکن، که همان صدق، اخلاص و ایثار است که به رغم تاثیر بنیادین در جامعه، از بر سر زبان ها افتادن نام، که آفت اخلاص است، نیز به دور هستند. آن ها که با نگرش عمیق خویش، نابسامانی ها و بی تقوایی های جامعه را نه در لایه های سطحی آن، که در بنیادین ترین لایه آن؛ یعنی ضعف در تعلیم و تربیت جامعه و به ویژه از دوران طفولیت یافتند و نگرشی دیگر به وظیفه شان پیدا کردند، از این دسته اند. "حاج مهدی یزدانیان" نیز در شمار این گروه محسوب می شود و کتاب پیش رو گوشه ای از خاطرات ایشان است.

۶- کتاب خاطرات تلخ و شیرین دوران مدرسه

نویسنده: سیدحسین میرلوحی – ناشر: دانشگاه فرهنگیان

مجموعه حاضر دربرگیرنده خاطرات دوران دانش آموزی دانشجویان رشته دبیری (دانشجو معلمان) می باشد.
این خاطرات در فاصله زمانی ۱۳۷۰ الی ۱۳۹۳ و به عنوان یک فعالیت کلاسی برای درس کلیات و روش تدریس به رشته تحریر در آمده اند.
بخش اول: خاطرات تلخ دوره دبستان
بخش دوم: خاطرات شیرین دوره دبستان

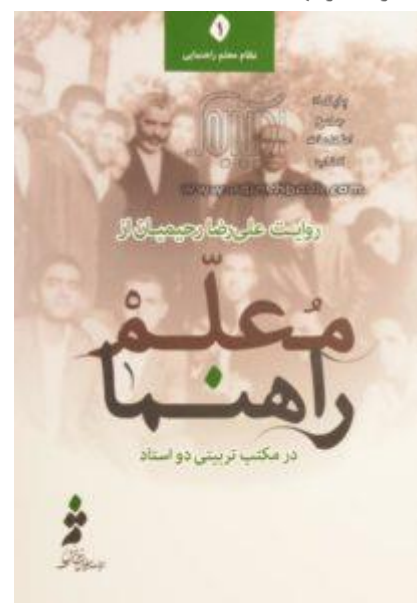

۷- روایت علی رضا رحیمیان از معلم راهنما در مکتب تربیتی دو استاد

ناشر: نشر بهشت

این کتاب حاصل پنج جلسه گفت و گو با آقای دکتر علی رضا رحیمیان در موضوع “معلم راهنما” است. دو پیش کسوت و استاد تعلیم و تربیت در مدارس نوین دینی یعنی استاد رضا روزبه و علامه کرباسچیان برای نخستین بار از این ترکیب استفاده کردند.

از آن جا که “معلم راهنما” با عناوین دیگری از قبیل سرپرست پایه، پدر دوره، مسئول تربیت و امثال آن ها هم پوشانی دارد، نگاهی به گذشته، مراحل شکل گیری تحولات تاریخی نقش “معلم راهنما” به اجرای درست و حرفه ای این نقش در مدارس امروز کمک خواهد کرد.

این کتاب دربرگیرنده مجموعه مصاحبه‌ها و سخنرانی‌ها یا پیام‌های روان شاد توران میرهادی در دوره‌ای بیش از پنجاه سال است. بررسی‌ها، درهم‌کرد و دسته‌بندی اندیشه‌های او کاری است که در این کتاب انجام شده است. هر بخش از این کتاب به موضوعی ویژه اختصاص دارد که موضوع کار یا علاقه ایشان بوده است.

اکنون اندیشه‌های میرهادی در دسترس ماست. اگر آموزش و پرورش ایران و فراتر از آن، فرهنگ و اقتصاد ایران می‌خواهند راهی درست برای رسیدن به رفاه و آسایش مردم از خردسال تا بزرگسال بیابند، نگاه و اندیشه‌های او راه چاره را نشان داده است. بی‌گمان از درون این اندیشه‌ها می‌توان به گونه‌ای دیگر کودکان را پرورش داد و آینده‌ای پربرای ایران و کشورهای دیگر مانند افغانستان و... ساخت. از این رو ست که با همه ایمان می‌گوییم «گفت و گو با زمان» اندیشه‌هایی دارد که هر آموزگار و استادی، هر

کتابدار و مربی‌ای و هر پدر و مادری و هر دانشجویی با شناخت آن می‌تواند راهی تازه در کار خود بیابد.

شخصیت توران میرهادی از آمیخت دو فرهنگ ایرانی و آلمانی ساخته شده است. هر کدام از این فرهنگ‌ها چیزهایی دارد که ما به آن نیاز داریم. در حقیقت او حکمت شرقی را با خرد غربی درهم آمیخته و در همه زندگی‌اش از آن بهره برده است. او با این اندیشه‌های والا، فرزانه‌ای از جنس فیلسوفان زندگی است. کسی که برای درست و اخلاقی زیستن در همه جنبه‌های آن سخنانی پرمغز دارد. شاید تفاوت او با اندیشمندانی که در کنج خانه نشسته و تئوری‌های کلان و خرد بافته و پیشاپیش نام خود را فیلسوف گذاشته‌اند در این باشد که او سخنان خود را در کارگاه زندگی آزموده و چکیده آن را بر زبان رانده است.

«گفت و گو با زمان» به همه ما نشان می‌دهد که او برای جنبه‌های بنیادین زندگی مانند زیست سالم و انسانی، آموزش و پرورش، فرهنگ و هنر، خانواده و اخلاق شخصی و اخلاق حرفه‌ای، جنگ و صلح، محیط زیست و... سخنانی دارد که نیاز انسان امروز در جامعه‌هایی همچون جامعه‌ی ما است.

۹- کتاب آقا معلم

نویسنده: فرانک مک کورت - ترجمه: منیژه شیخ جوادی - نشر پیکان

در این کتاب، چهار موضوع مهم در امر معلمی متجلی است. اول از همه دشواری حرفه معلمی و چند وجهی بودن نقش معلم، که نویسنده در فصل اول بدان اشاره کرده و در فصول آتی نیز نمونه هایی از آن را مشاهده می کنیم. دوم تأثیر فرهنگ در آموزش، همچنین فضای ارتباطی و فرآیند یاددهی-یادگیری متأثر از آن، که رفتارها و رویکردهای گوناگون کارکنان و شاگردان مدارس مختلف، از آن جمله است. سوم «دانش ضمنی» که در پیچ و خم تعاملات دانش آموزان و معلم به دست آمده است و نویسنده با نگارش کتاب حاضر، بخشی از آن را به «دانش صریح» بدل ساخته است. چهارم برنامه درسی پنهان و تأثیر فعالیت های غیر رسمی معلم بر شاگردان، که اغلب با ثمربخشی بیشتر، یادگارهای ماندگاری را برای ایشان به ارمغان

داشته است.